



คุณลักษณะของผู้บริหารที่พึงประสงค์ของครูโรงเรียนมัธยมวัดหนองจอก สังกัดสำนักงานเขต
พื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 2

Administrator's Characteristics as Preferred by Teachers' in Mathayom
Watnongchok School under Secondary Educational Service Area Office 2

จันทนา เกษมพันธ์ และศักดิ์สิทธิ์ ชัตติยาสุวรรณ

Jantana Kasempan and Saksit Khattiyasuwan

สถาบันรัชต์ภาคย์

Rajapark Institute

Email: kasempanka@gmail.com

Received November 02, 2019 & Revise November 29, 2019 & Accepted December 31, 2019

บทคัดย่อ

บทความวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อเปรียบเทียบคุณลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษาที่พึงประสงค์ของครูโรงเรียนมัธยมวัดหนองจอก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 2 จำแนกตามเพศ วุฒิการศึกษา และประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ศึกษาครั้งนี้ได้แก่ ครูผู้สอนในโรงเรียนมัธยมวัดหนองจอก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 2 จำนวน จำนวน 97 คน ได้มาโดยวิธีการสุ่มแบบแบ่งชั้น (Stratified Random Sampling) เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล เป็นแบบสอบถามประมาณค่า 5 ระดับ จำนวน 50 ข้อ และค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับเท่ากับ .98 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD) และการทดสอบค่าที (t-test)

ผลการศึกษาพบว่า 1) คุณลักษณะของผู้บริหารที่พึงประสงค์ของครูโรงเรียนมัธยมวัดหนองจอก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 2 โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ได้แก่ ได้แก่ ด้านภาวะผู้นำ ด้านคุณธรรม ด้านทักษะการบริหาร และด้านบุคลิกภาพตามลำดับ 2) ผลการเปรียบเทียบคุณลักษณะของผู้บริหารที่พึงประสงค์ของครูโรงเรียนมัธยมวัดหนองจอก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 2 จำแนกตามเพศ วุฒิการศึกษา และประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน โดยรวมมีความคิดเห็นไม่แตกต่างกัน และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ทุกด้านมีความคิดเห็นแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญ และจำแนกตามเพศ พบว่าในภาพรวมมีความคิดเห็นแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.5 เพื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านที่มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ได้แก่ ด้านทางภาวะผู้นำและด้านคุณธรรม

คำสำคัญ: คุณลักษณะ, ผู้บริหารที่พึงประสงค์, ครูโรงเรียนมัธยม



Abstract

This research article aims to 1) study compare the administrators' characteristics as preferred by teachers' in Mathayom Watnongchok School under Secondary Educational Service Area Office 2 classified by their genders, levels of education and working experience. 97 teachers in Mathayom Watnongchok School under Secondary Educational Service Area Office 2 were selected as the samples for this study by means of stratified random sampling technique. Five level-rating scale questionnaires with 50 items and the reliability of .98 were used for collecting data. Percentage, means and standard deviations as well as t-test were used for data analysis.

The research findings are the following: Overall and each of the administrators' characteristics as preferred by teachers' in Mathayom Watnongchok School under Secondary Educational Service Area Office were at much level. In terms of examining in each characteristic, it could be ranked according to the means from more to less as leadership, morality, administrative skills and personality respectively. It was also found that there were no significant differences of the preferred characteristics exist among teachers' genders, levels of education and working experience.

Keywords: characteristics, desirable administrators, secondary school teachers

บทนำ

โลกในยุคปัจจุบันมีความเจริญก้าวหน้าทางด้านวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยีสารสนเทศ ส่งผลให้เกิดการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วทั้งในด้านสังคม เศรษฐกิจ การเมือง และวัฒนธรรม การเตรียมคุณภาพของประชากรให้รู้เท่าทันและปรับตัว ให้พร้อมเผชิญกับกระแสความเปลี่ยนแปลงต่าง ๆ จึงเป็นเรื่องที่มีความสำคัญอย่างยิ่ง ซึ่งการศึกษาถือเป็นปัจจัยหลักที่จะช่วยให้วัตถุประสงค์ดังกล่าวบรรลุผล เนื่องจาก การศึกษาช่วยให้คนได้พัฒนาตนเองตลอดชีวิต ตั้งแต่การวางรากฐานพัฒนาการของชีวิต ตั้งแต่แรกเกิด ตลอดจนการพัฒนาศักยภาพและขีดความสามารถด้านต่าง ๆ ที่จะดำรงชีวิตได้อย่างมีความสุขรู้เท่าทันการเปลี่ยนแปลง รวมถึงเป็นพลังสร้างสรรค์และการพัฒนาประเทศอย่างยั่งยืนได้ (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ , 2544) ดังนั้นสถานศึกษาจึงจำเป็นต้อง มีการปรับสภาพให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงอยู่ตลอดเวลา ตามเป้าหมายของการศึกษา การพัฒนา “คน” หรือ “ผู้เรียน” ให้มีศักยภาพสามารถพัฒนาตนเอง และสังคมไปสู่ความสำเร็จและสงบสุขเนื่องจากการศึกษาเป็นปัจจัยสำคัญในการสร้างความเจริญก้าวหน้าและแก้ปัญหาต่าง ๆ ในสังคม



พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และแก้ไขเพิ่มเติม ฉบับที่ 2 พ.ศ. 2545 มาตราที่ 6 กำหนดว่า การจัดการศึกษาต้องเป็นไปเพื่อพัฒนาคนไทยให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ ทั้งร่างกาย จิตใจ สติปัญญา ความรู้ และคุณธรรม มีจริยธรรมและวัฒนธรรมในการดำรงชีวิต สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข มาตรา 8 กำหนดว่า การจัดการศึกษาให้ยึดหลักดังนี้

- 1) เป็นการศึกษาตลอดชีวิตสำหรับประชาชน
- 2) ให้สังคมมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา

3) พัฒนาสาระและกระบวนการเรียนรู้ให้เป็นไปอย่างต่อเนื่อง มาตรา 9 กำหนด ว่า การจัดระบบ โครงสร้างและกระบวนการจัดการศึกษาให้ยึดหลักดังนี้ (1) มีเอกภาพด้านนโยบายและมีความหลากหลาย ในการปฏิบัติ (2) มีการกระจายอำนาจไปสู่เขตพื้นที่การศึกษา สถานศึกษา และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (3) มีการกำหนดมาตรฐานการศึกษา และจัดระบบประกันคุณภาพทุกระดับและประเภทการศึกษา (4) มีหลักการ ส่งเสริมมาตรฐานวิชาชีพครู คณาจารย์ และบุคลากรทางการศึกษา และการพัฒนาครูอาจารย์และบุคลากร ทางการศึกษาอย่างต่อเนื่อง (5) ระดมทรัพยากรจากแหล่งต่าง ๆ มาใช้ในการจัดการศึกษา (6) การมีส่วนร่วม ของบุคคล ครอบครัว ชุมชน องค์กรชุมชน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เอกชน องค์กรเอกชน องค์กรวิชาชีพ สถาบันศาสนา สถานประกอบการ และสถาบันสังคมอื่น (กระทรวงศึกษาธิการ , 2546)

จากที่กล่าวมาจะเห็นได้ว่าผู้บริหารสถานศึกษาเป็นผู้ทำหน้าที่ให้บริการหรือปฏิบัติงานเกี่ยวกับการจัด กระบวนการเรียนการสอน การนิเทศ และมีบทบาทสำคัญในการที่จะบริหารงาน ต่าง ๆ ในสถานศึกษาให้ บรรลุวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ โดยอาศัยความร่วมมือจากบุคคลที่เกี่ยวข้อง กับการจัดการศึกษาทุกฝ่าย ดังที่ กระทรวงศึกษาธิการ (2546) ได้กำหนดไว้ว่า การบริหารสถานศึกษา คืองานในหน้าที่ของผู้บริหารสถานศึกษา ซึ่งเป็นบุคคลที่จะต้องมีความสัมพันธ์ที่เพียบพร้อมด้วยเรื่องของศาสตร์และศิลป์ในการบริหารคน บริหารงาน สอดคล้องกับ สุรศักดิ์ ปาเฮ (2550) ที่กล่าวถึงบทบาทของผู้บริหารไว้ว่า การบริหารสถานศึกษา คือ งานใน หน้าที่ของผู้บริหารสถานศึกษาโดยตรง ซึ่งจำแนกเป็นหมวดหมู่แตกต่างกันออกไปตามลักษณะงานตามโครงสร้าง ของการจัดองค์กร ตามระบบการศึกษา และตามแนวคิดของนักบริหารการศึกษาแต่ละคน บทบาทหน้าที่ของ ผู้บริหารสถานศึกษาที่สำคัญต้องใช้ความเป็นหัวหน้าในการใช้อำนาจและตำแหน่งที่มีในการบริหารจัดการให้ การศึกษาของสถานศึกษาบรรลุเป้าหมาย ทั้งนี้ผู้บริหารต้องมีความเป็นมืออาชีพ ผู้บริหารเปรียบเสมือนจอม ท้าพสำคัญที่จะนำพาองค์กรให้ก้าวหน้าไปในกระแสแห่ง การปฏิบัติรูปได้อย่างมีประสิทธิภาพและศักดิ์ศรี ผู้บริหารใน ยุคการเปลี่ยนแปลงทางปฏิบัติหลากหลายส่วนนั้น น่าจะเปรียบได้กับผู้บริหารมืออาชีพ ซึ่งเปรียบประดุจหัว จักรสำคัญของขบวนรถไฟยุคปฏิรูปการศึกษาที่จะทำหน้าที่สำคัญต่อการขับเคลื่อนขบวนรถไฟไปสู่เป้าหมายที่ พึงประสงค์ได้โดยกำหนดเป็นยุทธศาสตร์การจัดการศึกษาสู่การปฏิบัติที่แสดงให้เห็นถึงศักยภาพคุณภาพเกิด ประสิทธิภาพสูงสุดในเขตพื้นที่การศึกษา และชัยเสถียร พรหมศรี (2550) กล่าวว่า การบริหารจะมีประสิทธิภาพ เพียงใดขึ้นอยู่กับผู้บริหารสถานศึกษา เนื่องจากมีการใกล้ชิดกับ คณะครูและชุมชนมากที่สุด ผู้บริหาร สถานศึกษาจะมีบทบาทสำคัญมากในการเปลี่ยนแปลงสถานศึกษาเพื่อนำไปสู่ความสำเร็จ ซึ่งมีไม่เรื่องง่าย เพราะผู้บริหารต้องเผชิญกับการต่อต้านของบุคลากรทางการศึกษาไม่มากนักน้อย ดังนั้นสิ่งสำคัญที่ผู้บริหาร



จะต้องระลึกไว้เสมออีกคือการใช้ความอดทนในการแก้ปัญหา และการสร้างมนุษยสัมพันธ์ที่ดีให้เกิดในการทำงาน

ด้วยสภาพการณ์ของโลกที่มีความเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วและตลอดเวลา ส่งผลต่อสภาพการจัดการศึกษาและบทบาทหน้าที่ ผู้บริหารต้องปรับให้เหมาะสมกับสภาวะดังกล่าวจำเป็นต้องอาศัยผู้บริหารสถานศึกษาที่มีคุณลักษณะที่เหมาะสมสอดคล้องกับสภาพที่เกิดขึ้นจึงจะเอื้ออำนวยต่อการบริหารและการพัฒนาการศึกษาผู้บริหารจะต้องเพียบพร้อมและมีคุณลักษณะหลายอย่างที่จะแสดงถึงพลังอำนาจและอิทธิพลของผู้บริหารเพื่อประโยชน์ในการชักจูงโน้มน้าวให้ครูและผู้ร่วมงานเกิดความยินยอมพร้อมใจที่จะผลึกกำลังในการปฏิบัติงานให้เกิดผลดีแก่หน่วยงานต่อไป

โรงเรียนมัธยมวัดหนองจอก เป็นโรงเรียนขนาดใหญ่พิเศษของเขตหนองจอก เปิดสอนตั้งแต่ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 มีจำนวนนักเรียนทั้งสิ้น 2,659 คน จำนวนครูทั้งสิ้น 120 คน บริหารงานโดยใช้หลักการมีส่วนร่วม กระจายอำนาจสู่การปฏิบัติ ของบุคลากรทุกระดับ จากคณะกรรมการบริหารสถานศึกษา ประกอบด้วย ผู้อำนวยการโรงเรียน รองผู้อำนวยการกลุ่มบริหารวิชาการ รองผู้อำนวยการกลุ่มบริหารงบประมาณ รองผู้อำนวยการ กลุ่มบริหารทั่วไป และรองผู้อำนวยการกลุ่มบริหารงานบุคคล คณะกรรมการสถานศึกษา ขั้นพื้นฐาน และคณะกรรมการเครือข่ายผู้ปกครอง การบริหารงานโดยกระจายงานไปสู่หัวหน้า งานฝ่ายต่าง ๆ และกระจายงานไปสู่แต่ละกลุ่มสาระทั้ง 8 กลุ่ม ซึ่งจะมีหัวหน้ากลุ่มสาระทำหน้าที่ร่วมกับผู้บริหารสถานศึกษา คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน และคณะกรรมการเครือข่ายผู้ปกครอง เพื่อนำนโยบายไปสู่การปฏิบัติ โดยการวางแผนประสานงาน ติดตามประเมินผลการดำเนินงาน ตามภารกิจที่รับผิดชอบ ร่วมกันคิดวางแผนเพื่อให้การดำเนินงานเป็นไปตามนโยบาย ยุทธศาสตร์ ปรัชญา วิสัยทัศน์ พันธกิจ เอกลักษณ์ อัตลักษณ์ คุณลักษณะที่พึงประสงค์ และเป้าหมายที่วางไว้ของโรงเรียนมัธยมวัดหนองจอก

จากเหตุผลที่ได้กล่าวมาข้างต้นจะเห็นได้ว่าการพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา ให้คุณภาพประสบผลสำเร็จตามวัตถุประสงค์ และเป็นไปได้ตามเป้าหมายนั้นผู้บริหารสถานศึกษาถือเป็นบุคคลที่มีความสำคัญอย่างยิ่งในการประสานและขับเคลื่อนระบบการพัฒนาองค์กรให้ก้าวหน้าด้วยการนำพาบุคลากรให้ร่วมมือปฏิบัติหน้าที่อย่างเต็มศักยภาพ และมีส่วนร่วมใน การเสนอความเห็นต่อผู้บริหารสถานศึกษา เพื่อให้การบริหารมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น ในทางตรงกันข้ามถ้าผู้บริหารสถานศึกษาไม่มีคุณภาพ ไม่เป็นผู้นำที่ดีก็จะไม่สามารถนำพาองค์กรให้มีความเจริญก้าวหน้าซึ่งจะการจัดการศึกษาก็ไม่สามารถประสบผลสำเร็จได้เช่นเดียวกัน ดังนั้น ผู้วิจัยจึงสนใจที่จะศึกษาคุณลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษาที่พึงประสงค์ของครูโรงเรียนมัธยม วัดหนองจอก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 2 เนื่องจากเป็นผู้ที่ปฏิบัติหน้าที่เกี่ยวข้องและใกล้ชิดกับผู้บริหาร เพื่อที่จะได้นำผลการศึกษามาใช้เป็นแนวทางในการปรับปรุง และพัฒนาการปฏิบัติหน้าที่ของผู้บริหารสถานศึกษาให้สามารถบริหารงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ ตลอดจนเพื่อให้หน่วยงานทางการศึกษาซึ่งมีหน้าที่ในการฝึกอบรม คัดเลือก สรรหาผู้ที่เข้ามาดำรงตำแหน่งผู้บริหาร



สถานศึกษาสามารถนำเอาผลการวิจัยนี้เป็นแนวทางกำหนดหลักเกณฑ์การพิจารณาคุณสมบัติ เพื่อให้ได้บุคคลที่เหมาะสมเข้ามาบริหารจัดการสถานศึกษาให้ มีความก้าวหน้ายิ่งขึ้นต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

การวิจัยเรื่องคุณลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษาที่พึงประสงค์ของครูโรงเรียนมัธยมวัดหนองจอก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 2 มีวัตถุประสงค์ ดังนี้

1. เพื่อเปรียบเทียบคุณลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษาที่พึงประสงค์ของครูโรงเรียนมัธยมวัดหนองจอก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 2 จำแนกตาม เพศ วุฒิการศึกษาและประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน

การทบทวนวรรณกรรม และแนวคิด

การบริหารสถานศึกษา

ความหมายของการบริหารสถานศึกษา

นักการศึกษาได้ให้ความหมายของการบริหารสถานศึกษาไว้หลายแนวทาง ดังนี้

สุรพล พุฒคำ (2545) กล่าวว่า การบริหารสถานศึกษา หมายถึง การจัดหาวิธีการที่จะทำให้บุคลากรเกิดความพึงพอใจในการปฏิบัติงาน โดยเข้ามามีส่วนร่วมในการดำเนินงานของโรงเรียน ทำให้เกิดความร่วมมือและความรับผิดชอบต่อหน้าที่ โดยมีตัวชี้วัดที่บ่งบอกถึงความ มีประสิทธิผลในการจัดการศึกษาของสถานศึกษา

สุนทร คชสิงห์ (2548) กล่าวว่า การบริหารสถานศึกษา หมายถึง กระบวนการต่าง ๆ ในการดำเนินการของกลุ่มบุคคลเพื่อการบริหารพลเมือง โดยมีวัตถุประสงค์ให้ผู้เรียนมีความรู้ ความสามารถ ทักษะ ค่านิยม พฤติกรรมและคุณธรรมต่าง ๆ เพื่อให้เป็นคนดี มีคุณภาพ เป็นสมาชิกที่ดีของสังคมและประเทศชาติ

หวน พินธุพันธ์ (2549) กล่าวว่า การบริหารสถานศึกษา หมายถึง กิจกรรมที่บุคคลหลายคนร่วมมือดำเนินการ เพื่อพัฒนาเด็ก เยาวชน ประชาชน หรือสมาชิกของสังคมในทุก ๆ ด้าน เช่น ความสามารถ ทักษะ ค่านิยม หรือคุณธรรมทั้งในด้านสังคม การเมือง และเศรษฐกิจ เพื่อให้บุคคลดังกล่าวเป็นสมาชิกที่ดีและมีประสิทธิภาพของสังคม โดยกระบวนการต่าง ๆ ทั้งที่เป็นระเบียบแบบแผน และไม่เป็นระเบียบร่วมมือกันดำเนินการ เพื่อพัฒนาสมาชิกของสังคมในทุก ๆ ด้าน นับตั้งแต่บุคลิกภาพ ความรู้ความสามารถ พฤติกรรม และคุณธรรมเพื่อให้มีค่านิยมตรงกันกับความต้องการของสังคมโดยกระบวนการต่าง ๆ ที่อาศัยการควบคุมสิ่งแวดล้อมให้มีต่อบุคคล เพื่อให้บุคคลพัฒนาตรงตามเป้าหมายของสังคมที่ตนดำรงชีวิตอยู่

บุศราภรณ์ แสงทอง (2550) กล่าวว่า การบริหารคือการทำให้สิ่งต่าง ๆ เกิดขึ้นโดยการนำศิลปะของผู้นำมาใช้ในการบริหารโดยผู้บริหารไม่ใช่ผู้ปฏิบัติแต่เป็นผู้ใช้ศิลปะ ทำให้ผู้ปฏิบัติงานทำงานให้เกิดผลสำเร็จตรงกับจุดมุ่งหมายของหน่วยงานและเน้นที่การสร้างมนุษยสัมพันธ์ที่ดีกับผู้ร่วมงาน

บุญชม ศรีสะอาดและสุธีทอง ศรีสะอาด (2552) กล่าวว่า การบริหารสถานศึกษา หมายถึง กระบวนการและกิจกรรมที่ผู้บริหารขององค์การทางการศึกษาใช้ภาวะผู้นำในการระดมทรัพยากร และเทคนิค



ในการประยุกต์ศาสตร์และศิลป์ทางการบริหารมาใช้ ในกิจการทางการศึกษา การพัฒนาองค์การทางการศึกษา และสมาชิกของสังคม ให้ได้รับการศึกษาที่มีคุณภาพ มีความสมบูรณ์ทั้งร่างกาย อารมณ์ สังคมและสติปัญญา มีความรู้ความสามารถในการเรียนรู้ การประกอบอาชีพ และเป็นคนดีของสังคมตามเป้าหมายและนโยบายของประเทศ

กู๊ด (Good, 1989) กล่าวว่า การบริหารสถานศึกษา หมายถึง การวินิจฉัย สั่งการ การควบคุมและการจัดการเกี่ยวกับงานหรือกิจกรรมสถานศึกษา ทั้งการบริหารธุรกิจ ในสถานศึกษา และการดำเนินงานที่เกี่ยวข้องกับบุคลากรทั้งหมดในสถานศึกษา ตลอดจนกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับนักเรียนโดยตรง เช่น การเรียนการสอน การแนะแนว กิจกรรมเสริมหลักสูตร

แคนโดลี, และคนอื่น ๆ (Candoli, et al., 1992) กล่าวว่า การบริหารสถานศึกษาหมายถึง กระบวนการดำเนินงานที่เกี่ยวข้องกับการจัดเตรียม หรือการสนับสนุนการจัดการเรียน การสอน ให้มีประสิทธิภาพ และประสิทธิผล กับทั้งให้บริการด้านต่างๆ แก่ระบบสถานศึกษา

มันดี, และพรีโม (Mondy, & Premaux, 1995) กล่าวว่า การบริหารสถานศึกษา หมายถึง กระบวนการของการดำเนินงานจัดกิจกรรมต่าง ๆ ของสถานศึกษาเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ในการจัดการศึกษา

จากความหมายการบริหารสถานศึกษาข้างต้นสรุปได้ว่า การบริหารสถานศึกษา หมายถึง กระบวนการและกิจกรรมต่าง ๆ ของคณะบุคคลหลายฝ่าย ที่ประกอบด้วย ผู้บริหารสถานศึกษา ครู คณะกรรมการสถานศึกษามาร่วมกันดำเนินการวางแผนและร่วมกัน จัดการศึกษาภายในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ให้แก่เยาวชนให้เกิดการพัฒนาในทุกด้าน เช่น ความสามารถ ทักษะ ทักษะ ค่านิยม หรือ คุณธรรมทั้งในด้านสังคม การเมือง และเศรษฐกิจ เพื่อให้บุคคลดังกล่าวเป็นสมาชิกที่ดี และมีประสิทธิภาพของสังคม สามารถดำรงชีวิตอยู่ในสังคมอย่างมีความสุข

ความสำคัญของการบริหารสถานศึกษา

นักการศึกษาและนักวิชาการได้กล่าวถึงความสำคัญของการบริหารสถานศึกษาไว้ ดังนี้

กมล ภูประเสริฐ (2545) กล่าวว่า ความสำคัญของการบริหารสถานศึกษา มีความสำคัญในการดำเนินงานพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณภาพตามที่คาดหวัง ซึ่งได้แก่ ความรู้ ความเข้าใจ ความคิด ทักษะ ความสามารถ สุขภาพกาย สุขภาพจิต และคุณลักษณะ ในบุคลิกภาพ ค่านิยม คุณธรรมจริยธรรม ซึ่งคาดหวังโดยชุมชน

รุ่ง แก้วแดง (2546) กล่าวว่า ความสำคัญของการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ในเรื่องเน้นการปรับปรุงหน่วยงานระดับสูงที่มีอำนาจเหนือกว่าสถานศึกษา ซึ่งมีผลต่อการปฏิบัติการของครูและการจัดการเรียนการสอนน้อยมาก ถ้าต้องการที่ปรับปรุงคุณภาพ ของนักเรียนให้ดีขึ้น จุดที่ต้องปฏิบัติ คือ การบริหารสถานศึกษาหรือการปฏิบัติในสถานศึกษาเท่านั้นที่จะมีผลทำให้การพัฒนาคุณภาพการเรียนของคนทั้งประเทศประสบความสำเร็จ



ศิริพร เมฆวิทยา (2548) ได้สรุปความสำคัญของการบริหารสถานศึกษาว่า สถาบันหรือสถานศึกษามีบทบาทต่อการพัฒนาคนให้เป็นผู้มีความรู้ ความคิด มีบุคลิกลักษณะและพฤติกรรมที่ดีงาม มีความสำคัญต่อการพัฒนาลูกหลานของชุมชนให้เป็นผู้มีความรู้ ความคิด ทักษะในการทำงานมีบุคลิกลักษณะที่ดีงาม สอดคล้องกับความต้องการของชุมชนและชาติ

มานิต โตเผือก (2549) ได้สรุปความสำคัญของการบริหารสถานศึกษาว่าเป็นกระบวนการที่สำคัญในการพัฒนาคนให้มีความพร้อมที่จะเผชิญกับการเปลี่ยนแปลงเป็นการพัฒนาคนให้สมบูรณ์ทั้งร่างกาย จิตใจ สังคมและสติปัญญา ซึ่งในปัจจุบันเป็นยุคของการเปลี่ยนแปลง

หวน พินธุพันธ์ (2549) กล่าวว่า ความสำคัญของการบริหารสถานศึกษาเป็นการบริหารกิจการต่าง ๆ เพื่อพัฒนาคนให้มีคุณภาพ ให้เป็นคนเก่ง คนดี มีความสุข หรือให้มีทั้งความรู้ความสามารถ ความคิด และความเป็นคนดี ไม่ให้หวังผลกำไรเป็นเงิน

เพ็ญพิชญา ภาไธโง (2552) ได้สรุปความสำคัญของการบริหารสถานศึกษาว่าการบริหารสถานศึกษามีความสำคัญยิ่ง เพราะสถานศึกษาที่เป็นจุดเริ่มต้น และจุดสุดท้ายของประชากรส่วนใหญ่ของประเทศ ผลของการบริหารสถานศึกษาจะเป็นประโยชน์โดยตรงต่อการพัฒนาคนและประเทศชาติ

روبบินส์ (Robbins, 1998) กล่าวว่า ความสำคัญของการบริหารสถานศึกษา เป็นกระบวนการที่มีความสำคัญทำให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุดในการบริหารจัดการสถานศึกษา

จากที่นักการศึกษาและนักวิชาการได้กล่าวถึงความสำคัญของการบริหารสถานศึกษาจะเห็นได้ว่าการบริหารสถานศึกษามีความสำคัญอย่างยิ่งต่อการดำเนินงานของสถานศึกษาในการพัฒนานักเรียนให้บรรลุจุดมุ่งหมายที่กำหนดไว้ในหลักสูตร กล่าวคือ มีคุณลักษณะ ที่พึงประสงค์ มีความรู้ทักษะ พื้นฐานในการดำรงชีวิต มีชีวิตที่สงบสุข และเป็นสมาชิกที่ดีของชุมชนและประเทศชาติ โดยมีผู้บริหารเป็นบุคคลที่สำคัญที่ดูงานบริหารงานของสถานศึกษาให้เป็นไป ตามวัตถุประสงค์

แนวคิดเกี่ยวกับผู้บริหารสถานศึกษา

1. ความหมายของผู้บริหารสถานศึกษา

สถาบันที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาและนักวิชาการ ได้กล่าวถึงความหมายของผู้บริหารสถานศึกษา ไว้ดังนี้

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ (2542) กล่าวว่า ผู้บริหารสถานศึกษา หมายถึง บุคคลากรที่รับผิดชอบการบริหารสถานศึกษาแต่ละแห่งของรัฐและเอกชน

สุนีย์ บุญทิม (2542) กล่าวว่า ผู้บริหารโรงเรียน หมายถึง ผู้ดำรงตำแหน่ง ซึ่งมีหน้าที่รับผิดชอบในการบริหารการศึกษาในสถานศึกษา

ธีระ รุณเจริญ (2550) ได้ให้ความหมายว่า ผู้บริหารโรงเรียน คือผู้ที่ทำหน้าที่เป็นหัวหน้าของครู อาจารย์ และใช้ความรู้ความสามารถดำเนินงานของโรงเรียนให้บรรลุผลสำเร็จ



จากที่นักการศึกษากล่าวมาสรุปได้ว่า ผู้บริหารสถานศึกษา หมายถึง บุคลากรที่รับผิดชอบในการบริหารจัดการศึกษา ทำหน้าที่ผู้อำนวยการที่ใช้อำนาจและความรู้ที่มีอยู่ดำเนินงานเพื่อบรรลุผลสำเร็จตามวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้

บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษา

ประกอบ กุลเกื้อ และสิทธิพร ลิ้มบริบูรณ์ (2545) ได้กล่าวถึงผู้บริหารสถานศึกษาทั้งของภาครัฐ และเอกชนมีบทบาทหน้าที่ดังต่อไปนี้

1. เป็นประธานคณะกรรมการบริหารหลักสูตรและวิชาการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน
 2. เป็นกรรมการและเลขานุการในคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานของรัฐ รวมถึงกรรมการและเลขานุการในคณะกรรมการสถานศึกษาเอกชน
 3. เป็นผู้บังคับบัญชาครูและบุคลากรทางการศึกษาในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน
 4. บริหารกิจการของสถานศึกษาขั้นพื้นฐานให้เป็นไปตามกฎหมายกฎระเบียบ ข้อบังคับทางราชการ และของสถานศึกษา รวมทั้งนโยบายและวัตถุประสงค์ของสถานศึกษาหรือของหน่วยงาน
 5. ประสานการระดมทรัพยากรเพื่อการศึกษาศาสนาและวัฒนธรรมรวมทั้งควบคุม ดูแล บุคลากรการเงิน การพัสดุ สถานที่และทรัพย์สินของสถานศึกษาหรือหน่วยงานให้เป็นไปตามกฎหมาย ระเบียบ และข้อบังคับของทางราชการ
 6. เป็นผู้แทนของสถานศึกษา หรือหน่วยงานในกิจการทั่วไปรวมทั้งการจัดทำนิติกรรมสัญญาของสถานศึกษาหรือหน่วยงาน ตามวงเงินงบประมาณที่สถานศึกษาหรือหน่วยงานได้รับมอบหมาย
 7. จัดทำรายงานกิจการประจำปีเกี่ยวกับกิจกรรมของสถานศึกษาหรือหน่วยงานเพื่อเสนอต่อคณะกรรมการการศึกษา และวัฒนธรรมเขตพื้นที่การศึกษา
 8. อนุมัติประกาศนียบัตรและวุฒิปริญญาบัตรของสถานศึกษาให้เป็นไป ตามระเบียบ ที่คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานกำหนด
 9. ปฏิบัติงานอื่นตามที่ได้รับมอบหมาย รวมทั้งงานอื่นที่กระทรวงมอบหมาย
- ปราชญา กล้าผจญ, และสมศักดิ์ คงเที่ยง (2543) กล่าวว่า สมาคม การจัดงานบุคคล งานบริหาร ผู้บริหารระดับสูงของสหรัฐอเมริกา ได้กำหนดบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษา ไว้ 5 ประการ ได้แก่
1. การเป็นผู้นำด้านการเปลี่ยนแปลง
 2. การเป็นผู้นำด้านมนุษย์
 3. การมุ่งงานเพื่อเกิดความสำเร็จ
 4. การมีความเชี่ยวชาญทางด้านธุรกิจ
 5. การสร้างความร่วมมือประสานงานและติดต่อสื่อสารระหว่างกัน
- พัชรภรณ์ สงวนกำเนิด, และคนอื่น ๆ (2544) กล่าวว่า บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาที่สอดคล้องกับพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 ไว้ดังนี้
1. บทบาทนักคิด คือ ผู้ริเริ่ม ผู้แสวงหาข้อมูล ผู้วางแผน ผู้ตัดสินใจ ผู้แก้ปัญหา และผู้ประเมินผล



2. บทบาทนักปฏิบัติ คือ ผู้นำ ผู้สร้าง แบบอย่างที่ดี ผู้เพิ่มพลัง ผู้สนับสนุน ผู้ประสานงาน ผู้ประนีประนอม และผู้รับผิดชอบ

รังสรรค์ ประเสริฐศรี (2544) กล่าวว่า บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษามีอาชีพที่จะประสบความสำเร็จมีบทบาท 5 ประการ คือ

1. เป็นบุคคลที่ทำให้องค์การประสบความสำเร็จ
2. มีบทบาทสามารถสร้างความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลที่เป็นผู้ใต้บังคับบัญชา
3. การจูงใจผู้อื่นให้ปฏิบัติตาม มีความสามารถในการติดต่อสื่อสารและมีอิทธิพลเหนือผู้ใต้บังคับบัญชาตามอำนาจหน้าที่ของการบริหารที่ดำรงตำแหน่งอยู่
4. มีส่วนให้เกิดวิสัยทัศน์ขององค์การและผู้ร่วมงาน สามารถใช้อำนาจและอิทธิพลต่าง ๆ ทั้งทางตรงและทางอ้อม เพื่อนำองค์กรประกอบกิจกรรมใดกิจกรรมหนึ่ง
5. เป็นบุคคลที่มีอิทธิพลต่อกลุ่ม และสามารถนำผู้ร่วมงานให้ปฏิบัติงานต่าง ๆ เพื่อให้บรรลุเป้าหมายขององค์กร

วิธีดำเนินการวิจัย

ขอบเขตของการวิจัย

ขอบเขตด้านเนื้อหา

ศึกษาคุณลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษาที่พึงประสงค์ของครูโรงเรียนมัธยม วัดหนองจอก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 2 ซึ่งประกอบด้วยคุณลักษณะ ต่าง ๆ 4 ด้านได้แก่ 1. ด้านภาวะผู้นำ 2. ด้านคุณธรรม 3. ด้านบุคลิกภาพ 4. ด้านทักษะการบริหาร

ขอบเขตด้านประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยนี้คือ ครูโรงเรียนมัธยมวัดหนองจอก เขตหนองจอก จังหวัดกรุงเทพมหานคร ซึ่งปฏิบัติหน้าที่ในปีการศึกษา 2559 รวมทั้งสิ้น จำนวน 130 คน

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ครูโรงเรียนมัธยมวัดหนองจอก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 2 จำนวน 97 คน ได้มาโดยวิธีการสุ่มแบบแบ่งชั้น (Stratified Random Sampling) ตามตารางกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างของเครจซี่และมอร์แกน (Krejcie and Morgan, 1970 : 608)

ตัวแปรที่ศึกษา

ตัวแปรต้น เพศ จำแนกออกเป็น เพศหญิงและเพศชาย วุฒิการศึกษา จำแนกออกเป็น ระดับปริญญาตรีและสูงกว่าระดับ ปริญญาตรี ประสบการณ์ในการทำงาน จำแนกออกเป็น 1) น้อยกว่า 10 ปี 2) ตั้งแต่ 10 ปีขึ้นไป

ตัวแปรตาม คือ คุณลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษาที่พึงประสงค์ ด้านคุณธรรม ด้านภาวะผู้นำด้านบุคลิกภาพ ด้านทักษะการบริหาร



ผลการวิจัย

1. เปรียบเทียบคุณลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษาที่พึงประสงค์ของครูโรงเรียนมัธยมวัดหนองจอก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 2 จำแนกตาม เพศ วุฒิการศึกษาและประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน พบว่า

1 ครูที่มีเพศต่างกัน มีความเห็นต่อคุณลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษาที่พึงประสงค์ โดยรวมและรายด้านแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

2 ครูที่มีวุฒิการศึกษาต่างกัน มีความเห็นต่อคุณลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษาที่พึงประสงค์ โดยรวมและรายด้านแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

3 ครูที่มีประสบการณ์ในการปฏิบัติงานต่างกัน มีความเห็นต่อคุณลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษาที่พึงประสงค์ โดยรวมและรายด้านแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

ตารางที่ 1 เปรียบเทียบระดับคุณลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษาที่พึงประสงค์ของครูโรงเรียนมัธยมวัดหนองจอก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 2 จำแนกตามเพศ

คุณลักษณะของผู้บริหาร สถานศึกษาที่พึงประสงค์ของครู	เพศ				t	p
	ชาย		หญิง			
	n = 31		n = 66			
	$\bar{x}$	SD	$\bar{x}$	SD		
1. ด้านภาวะผู้นำ	4.43	0.20	4.21	0.14	5.53	0.01*
2. ด้านคุณธรรม	4.24	0.11	4.19	0.11	2.14	0.04*
3. ด้านบุคลิกภาพ	4.15	0.10	4.12	0.09	1.33	0.19
4. ด้านทักษะการบริหาร	4.20	0.18	4.15	0.11	1.45	0.16
รวม	4.25	0.07	4.17	0.06	6.24	0.01*

*P < .05

จากตารางที่ 1 แสดงให้เห็นว่า ระดับคุณลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษาที่พึงประสงค์ของครูโรงเรียนมัธยมวัดหนองจอก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 2 จำแนกตามเพศ พบว่า ในภาพรวมมีความคิดเห็นแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ด้านที่มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ได้แก่ ด้านภาวะผู้นำ และด้านคุณธรรม



ตารางที่ 2 เปรียบเทียบระดับคุณลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษาที่พึงประสงค์ของครูโรงเรียนมัธยมวัดหนองจอก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 2 จำแนกตามวุฒิการศึกษา

ระดับคุณลักษณะของผู้บริหาร สถานศึกษาที่พึงประสงค์ของครู	วุฒิการศึกษา				t	p
	ปริญญาตรี		สูงกว่าปริญญาตรี			
	n = 69		n = 28			
	$\bar{x}$	SD	$\bar{x}$	SD		
1. ด้านภาวะผู้นำ	4.24	0.15	4.38	0.24	-3.57	0.01*
2. ด้านคุณธรรม	4.21	0.11	4.19	0.12	0.96	0.34
3. ด้านบุคลิกภาพ	4.13	0.10	4.12	0.09	0.45	0.66
4. ด้านทักษะการบริหาร	4.17	0.15	4.16	0.15	0.11	0.74
รวม	4.19	0.07	4.21	0.08	-1.47	0.15

*P < .05

จากตารางที่ 2 พบว่า ระดับคุณลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษาที่พึงประสงค์ของครูโรงเรียนมัธยมวัดหนองจอก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 2 โดยจำแนกตามวุฒิการศึกษา พบว่า มีระดับความคิดเห็นต่อคุณลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษาที่พึงประสงค์ โดยรวมและรายด้านแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่าด้านที่มีความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ได้แก่ ด้านภาวะผู้นำ

ตารางที่ 3 เปรียบเทียบระดับคุณลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษาที่พึงประสงค์ของครูโรงเรียนมัธยมวัดหนองจอก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 2 จำแนกตามประสบการณ์ในการทำงาน

ระดับคุณลักษณะของผู้บริหาร สถานศึกษาที่พึงประสงค์ของครู	ประสบการณ์ในการทำงาน				t	p
	น้อยกว่า 10 ปี		ตั้งแต่ 10 ปีขึ้นไป			
	n = 60		n = 37			
	$\bar{x}$	SD	$\bar{x}$	SD		
1. ด้านภาวะผู้นำ	4.25	0.18	4.33	0.19	-1.983	0.06
2. ด้านคุณธรรม	4.21	0.12	4.19	0.11	0.89	0.38
3. ด้านบุคลิกภาพ	4.12	0.09	4.13	0.10	-0.27	0.79
4. ด้านทักษะการบริหาร	4.19	0.15	4.13	0.12	1.96	0.06
รวม	4.19	0.08	4.19	0.07	-0.09	0.92

*P < .05



จากตารางที่ 10 พบว่า ระดับคุณลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษาที่พึงประสงค์ของครูโรงเรียนมัธยมวัดหนองจอก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 2 จำแนกตามประสบการณ์ในการทำงาน พบว่า มีระดับความคิดเห็นต่อคุณลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษาที่พึงประสงค์ โดยรวมและรายด้านแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

อภิปรายผล

ผลการเปรียบเทียบคุณลักษณะของผู้บริหารที่พึงประสงค์ของครูโรงเรียนมัธยมวัดหนองจอก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 2 จำแนกตามเพศ วุฒิการศึกษา และประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน

1 ผลการเปรียบเทียบคุณลักษณะของผู้บริหารที่พึงประสงค์ของครูโรงเรียนมัธยมวัดหนองจอก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 2 จำแนกตามเพศ พบว่า ครูโรงเรียนมัธยมวัดหนองจอก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 2 ที่มีเพศต่างกัน มีความเห็นต่อคุณลักษณะของผู้บริหารที่พึงประสงค์ โดยรวมและรายด้านแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ .05 ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐานของการวิจัยในครั้ง เมื่อเปรียบเทียบรายด้านพบว่า คุณลักษณะของผู้บริหารที่พึงประสงค์ของครูโรงเรียนมัธยมวัดหนองจอก พบว่า ครูเพศชายมีความคิดเห็นว่าคุณลักษณะด้านผู้นำ และด้านคุณธรรมมากกว่าเพศหญิง ทั้งนี้อาจเป็นเพราะธรรมชาติของเพศชาย เป็นเพศที่ถือว่าเข้มแข็งและหนักแน่นกว่าเพศหญิงและมีความสุขรอบรอบ ให้ความยุติธรรมต่อผู้ร่วมงาน มีความเสียสละ เห็นแก่ประโยชน์ส่วนรวม มองโลกในแง่ดี จึงส่งผลให้ความคิดเห็นต่อคุณลักษณะของผู้บริหารที่พึงประสงค์ของครูโรงเรียนมัธยมวัดหนองจอก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 2 จำแนกตามเพศ แตกต่างกัน สอดคล้องกับงานวิจัยของเต็มสิริ ทิพย์จันทา (2553) ได้ทำการวิจัยเรื่องคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารตามความคิดเห็นของครูผู้สอน โรงเรียนในสังกัดเทศบาลนครภูเก็ต จำแนกตามเพศ พบว่า แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ และสอดคล้องกับอำไพ อุ่นศิริ (2557) ซึ่งได้ศึกษาคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษา ตามทัศนะของครูจังหวัดนครปฐม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 9 โดยเมื่อเปรียบเทียบคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษา ตามทัศนะของครูจังหวัดนครปฐม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 9 จำแนกตามเพศ พบว่า แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติเช่นกัน

2 ผลการเปรียบเทียบคุณลักษณะของผู้บริหารที่พึงประสงค์ของครูโรงเรียนมัธยมวัดหนองจอก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 2 จำแนกตามวุฒิการศึกษา พบว่า ครูโรงเรียนมัธยมวัดหนองจอก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 2 ที่มีวุฒิการศึกษาที่แตกต่างกัน มีความเห็นต่อคุณลักษณะของผู้บริหารที่พึงประสงค์ โดยรวมและรายด้านแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ซึ่งไม่สอดคล้องกับสมมติฐานของการวิจัยครั้งนี้ ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากผู้บริหารให้ความสำคัญ ดูแล เอาใจใส่ ครูโรงเรียนมัธยมวัดหนองจอกเป็นอย่างดี อีกทั้งยังส่งเสริมสนับสนุนให้ครูที่มีวุฒิการศึกษาระดับปริญญาตรี และ



ครูที่มีวุฒิการศึกษาสูงกว่าระดับปริญญาตรี ได้เข้ารับการพัฒนาและอบรมจากหน่วยงานต่าง ๆ อย่างต่อเนื่อง สอดคล้องกับงานวิจัยของปาริชาติ ศิลาแยง (2557) ศึกษาเกี่ยวกับการศึกษาคุณลักษณะของผู้บริหารโรงเรียนอนุบาลเมืองใหม่ชลบุรี สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดชลบุรี พบว่า ผลการเปรียบเทียบคุณลักษณะของผู้บริหารโรงเรียนอนุบาลเมืองใหม่ชลบุรี สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดชลบุรี จำแนกตามวุฒิการศึกษา โดยรวมและรายด้านแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ สอดคล้องกับสุติมา ไชยบำรุง (2556 : 67) ซึ่งได้ศึกษาคุณลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษาตามความคิดเห็นของครูผู้สอน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาฉะเชิงเทราเขต 2 ด้านวุฒิการศึกษา ผลการวิจัยพบว่า คุณลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษา โดยรวมและรายด้านแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ เช่นเดียวกัน

3 ผลการเปรียบเทียบคุณลักษณะของผู้บริหารที่พึงประสงค์ของครูโรงเรียนมัธยมวัดหนองจอก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 2 จำแนกตามประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน พบว่า ครูโรงเรียนมัธยมวัดหนองจอก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 2 ที่ประสบการณ์ในการปฏิบัติงานแตกต่างกัน มีความเห็นต่อคุณลักษณะของผู้บริหารที่พึงประสงค์ โดยรวมและรายด้านแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ซึ่งไม่สอดคล้องกับสมมติฐานของการวิจัยในครั้งนี้ ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากผู้บริหารโรงเรียนมีการอบรม สัมมนาเพื่อพัฒนาทักษะในการบริหารงาน มีความสามารถในการตัดสินใจ มีความรู้ความเข้าใจในบทบาทหน้าที่ของผู้บริหาร รวมทั้งการมีภาวะผู้นำ มีวิธีสร้างแรงจูงใจที่หลากหลาย เป็นผู้ที่มีมนุษยสัมพันธ์ดี ต่อเพื่อนร่วมงาน เพื่อให้การบริหารงานเกิดความสำเร็จตามเป้าหมาย จึงทำให้ครูที่มีประสบการณ์ในการปฏิบัติงานแตกต่างกัน มีความคิดเห็นไม่แตกต่างกัน สอดคล้องกับงานวิจัยของสุริยันต์ จินโส (2557) ซึ่งได้ศึกษาสภาพความคาดหวังต่อคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษาในเขตอำเภอเมือง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสงคราม จำแนกตามประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน โดยรวมและรายด้าน แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ เช่นเดียวกับสุพรรณิ สวกลาง (2558) ซึ่งศึกษาคุณลักษณะของผู้บริหารที่พึงประสงค์ตามทัศนะของครู สังกัดสำนักส่งเสริมการศึกษานอกระบบและตามอัธยาศัย จังหวัดชลบุรี ผลการเปรียบเทียบคุณลักษณะของผู้บริหารที่พึงประสงค์ตามทัศนะของครู สังกัดสำนักส่งเสริมการศึกษานอกระบบและตามอัธยาศัย จังหวัดชลบุรี จำแนกตามประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน โดยรวมและรายด้าน แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ และสอดคล้องกับสมพงษ์ นาคเจือ (2558 : 76) ได้ศึกษาคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษา ตามทัศนะของข้าราชการครูโรงเรียนเบญจมราชรังสฤษฎิ์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 6 ผลการเปรียบเทียบ คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษา ตามทัศนะของข้าราชการครูโรงเรียนเบญจมราชรังสฤษฎิ์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 6 จำแนกตามประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน โดยรวมและรายด้านแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ เช่นกัน

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งนี้



จากผลการวิจัยเรื่อง คุณลักษณะของผู้บริหารที่พึงประสงค์ของครูโรงเรียนมัธยมวัดหนองจอก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 2 ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะ ดังนี้

1.1 ด้านบุคลิกภาพ ผู้บริหารควรควบคุมอารมณ์ ความคิด คำพูด และการกระทำของตนได้เหมาะสมกับสถานการณ์ มีความสุภาพ อ่อนโยน ยิ้มแย้มแจ่มใส และมีมนุษยสัมพันธ์ที่ดี ตลอดจนวางตัวได้เหมาะสมกับตำแหน่งและความสามารถ

1.2 ด้านทักษะการบริหาร ผู้บริหารควรวางแผน กำหนดแนวทางการดำเนินงานให้แก่ผู้ใต้บังคับบัญชาได้ตรงตามความรู้ความสามารถและความถนัด รวมทั้งอำนวยความสะดวกแก่ผู้ที่มาติดต่อตลอดจนควรเป็นผู้ที่มีประสพการณ์สูง

1.3 ด้านคุณธรรม ผู้บริหารควรประพฤติตนแบบอย่างที่ดีในการอุทิศตนให้กับสถานศึกษา รับฟังความคิดเห็นของผู้ร่วมงานด้วยความเต็มใจ และควรมีความซื่อสัตย์สุจริตในหน้าที่การงาน

เอกสารอ้างอิง

กมล ภู่งาม. (2545). รูปแบบการบริหารและการจัดการศึกษาแบบกระจายอำนาจ. กรุงเทพฯ: อรรถพล. กระทรวงศึกษาธิการ. (2546). คู่มือการบริการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่เป็นนิติบุคคล. กรุงเทพฯ: องค์การรับส่งสินค้าและครุภัณฑ์.

ชัยเสถียร พรหมศรี. (2550). การบริหารสถานศึกษาแนวใหม่ในรูปแบบหน่วยบริการรูปแบบพิเศษ. การศึกษาไทย, 3(22), 35 -38 .

บุศราภรณ์ แสงทอง . (2550) . การศึกษาพฤติกรรมผู้นำของผู้บริหารโรงเรียนในอำเภอปลวกแดง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาระยอง เขต 1 . วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยบูรพา.

ปาริชาติ ศิลาง. (2557). การศึกษาคุณลักษณะของผู้บริหารโรงเรียนอนุบาลเมืองใหม่ชลบุรี สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดชลบุรี. งานนิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา.

ปราชญา กล้าจัญญ, และสมศักดิ์ คงเที่ยง. (2543). หลักและทฤษฎีการบริหารการศึกษา. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยรามคำแหง.

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติพ. ศ. 2542 และแก้ไขเพิ่มเติม ฉบับที่ 2 พ. ศ. 2545

ธีระ รุญเจริญ. (2545). ผู้บริหารสถานศึกษามีอาชีพ : ศักยภาพเพื่อการปฏิรูปการเรียนรู้. กรุงเทพฯ : เอลโล่ สุริยันต์ จันทโรสด . (2557) . สถานภาพ ความคาดหวัง คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามุทตรสงคราม. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยบูรพา.

สุนทร คชสิงห์. (2548). ปัญหาและแนวทางแก้ไขการบริหารงานของโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาระยอง เขต 2. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยบูรพา.



- สุรพล พุฒคำ. (2545). ความเป็นผู้นำ. ลพบุรี: สถาบันราชภัฏเทพสตรี.
- สุรศักดิ์ ปาเฮ. (2543). ความเป็นนักบริหารมืออาชีพ. กรุงเทพฯ: มปท.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ.(2544). แผนการศึกษาแห่งชาติ 8.กรุงเทพฯ ฯ : อรรถพล
รุ่ง แก้วแดง. (2541).(2546). โรงเรียนนิติบุคคล. กรุงเทพฯ: วัฒนาพานิช.
- หวน พันธุ์พันธ์. (2549). การบริหารการศึกษา : นักบริหารมืออาชีพ. กรุงเทพฯ: พันธุ์พันธ์การพิมพ์.
- อำไพ อุ่นศิริ. (2557). คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษาตามทัศนะของครู จังหวัดนครปฐม
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 9. งานนิพนธ์ การศึกษามหาบัณฑิตสาขาวิชาการ
บริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา.
- Candoli, I.C. & et al. (1992). School Business Administration: A Planning Approach. (4th ed.).
Massachusetts : Allyn & Bacon
- Good, Carter V. (1989). Dictionary of Education. New York: McGraw – Hill.
- Mowday, R.T., L.W.Porter, and R.M. Steers. (1982). Employee-Organization Linkages: The
Psychology of Commitment, Absenteeism and Turnover. New York: Academic Press.